

David în țara filistenilor și moartea lui Saul – 27:1-31:13 –

David ia decizia să se ducă în țara filistenilor: *„Voi pieri într-o zi ucis de mâna lui Saul; nu este nimic mai bine pentru mine decât să fug în țara filistenilor pentru ca Saul să înceteze să mă mai caute în tot ținutul lui Israel; așa voi scăpa de mâna lui.”*

Cred că decizia lui David trădează o îndoială care a pătruns în inima lui, și el se abate din drumul încrederii totale în Domnul. Într-un fel însă, decizia sa ar avea și niște circumstanțe atenuante.

Trecuseră cel puțin 10 ani de când era prigonit de Saul. Acum 10 ani proorocul Gad îi spusese să intre în țara lui Iuda. Însă nu-i spusese pentru câtă vreme să rămână acolo. David a rămas acolo 10 ani. În acest timp nu a mai primit vreun mesaj de confirmare: rămâi în continuare în țara lui Iuda! Trecuseră 10 ani și David obosise tot să se ascundă de Saul și să trăiască zilnic la un pas de moarte. Răbdarea sa ajunsese la capăt. Și dacă trecuseră 10 ani, oare câți vor mai trece până când Domnul își va împlini promisiunea? David nu știa că mai avea de așteptat un an și 4 luni. Dumnezeu nu-i spusese când îl va așeza ca împărat peste Israel, și atunci el se putea întreba: *„Dacă vor mai trece 10 ani de zile? Sau poate 15? Proorocul Gad mi-a spus acum 10 ani să mă întorc în Iuda. Dacă ține de sfera mea de responsabilitate să înțeleg acest context ostil și să fug din el?”*. Ținând cont de greutatea încercării la care a fost supus David și de slăbiciunea omului, nu am pietre de condamnare pentru decizia lui David. Ba mai degrabă, mă mir cum de a avut puterea să amâne această decizie 10 ani de zile. Oare, Dumnezeu a considerat decizia sa un păcat? David nu a încălcat o poruncă explicită a lui Dumnezeu, iar în țara filistenilor nu s-a dedat la idolatrie și nici nu și-a uitat sau trădat neamul. Aș putea însă spune că David a luat examenul răbdării cu nouă și nu cu zece. Dacă ar mai fi așteptat încă un an și patru luni, atunci nota ar fi fost cu siguranță zece. Însă pe ultima sută de metri, răbdarea sa a ajuns la un capăt și a lăsat ca inima să-i fie cuprinsă de un sâmbure de îndoială. Acest lucru însă nu l-a descalificat înaintea lui Dumnezeu. Deși testul răbdării și al încrederii în Dumnezeu nu a fost luat cu zece plus, totuși el a fost luat într-un mod vrednic de urmat. Cine se poate așeza alături de cei peste zece ani de răbdare și așteptare sub amenințarea morții din viața lui David?

Este foarte interesant să observăm că noi avem tendința să interpretăm tăcerea lui Dumnezeu ca un imbold de acționa singuri. Dumnezeu i-a spus să rămână în țara lui Iuda. David a rămas. Au trecut zece ani și Dumnezeu nu a mai spus nimic: nici să mai rămână, dar nici să plece. Și atunci când Dumnezeu tace ne vine gândul: *„Dumnezeu ne dă, dar nu ne bagă în traistă.”* Și luăm decizii de unii singuri. Dar când este vorba de decizii importante sau de schimbări esențiale în planul Lui pentru noi, El ne va spune. Ultimul mesaj al Domnului pentru viața lui David: *„Rămâi în Iuda și Eu te voi proteja!”*. În absența unui nou mesaj clar din partea Domnului, David ar fi trebuit să rămână fidel ultimului mesaj, și aceasta cu atât mai mult cu cât el însuși percepea gândul plecării ca o mare ispită: *„...dar dacă oamenii te ațâță, blestemați să fie înaintea Domnului, fiindcă ei mă izgonesc azi ca să mă dezlipească de moștenirea Domnului, zicându-mi: „Du-te de slujește unor dumnezei străini!” Oh! Să nu-mi cadă sângele pe pământ departe de Fața Domnului!”*

În procesul modelării lui David, autorul ține să precizeze și ezitățile și eșecurile lui. Ele reprezintă o mare încurajare pentru noi, în procesul modelării noastre. Succesul procesului formării noastre pentru lucrare nu este condiționat de o conduită perfectă din partea noastră. Micile greșeli sau ezitări nu vor anula procesul. David însuși a avut momente de cădere și

îndoială. Este înțelept să citim psalmii scriși de David în această perioadă. Îl vom vedea de multe ori disperat și luptându-se aprig cu deznădejdea și îndoiala. Este deci, absolut normal ca în procesul modelării noastre să ne simțim neputincioși, sperați, confuzi și doborâți de îndoială. În aceste momente nu trebuie să ne speriem de ceea ce simțim, ci să ne vărsăm inima înaintea Domnului ca David și să strigăm către Dumnezeu agățându-ne cu toată inima de promisiunile Lui. Este interesant că toți psalmii disperării scriși de David se termină pe un ton pozitiv al nădejzii. Dar uneori, nu doar că ne simțim deznădăjduiți sau foarte ispitiți, dar și luăm decizii care nu sunt după voia lui Dumnezeu. Aceasta înseamnă că ne-am descalificat înaintea lui Dumnezeu, că tot ce a zidit El în noi până în acel moment s-a dus pe apa sâmbetei și că El va alege pe altcineva? Nicidecum! El se va folosi chiar de însăși înfrângerile noastre pentru a continua și chiar grăbi procesul modelării noastre. David s-a lăsat robit de frică, a mințit, a vrut să-l omoare pe Nabal, a fugit în țara filistenilor. Domnul însă nu l-a lepădat. L-a adus cu blândețe pe calea pocăinței și a încrederii în Dumnezeu și a continuat modelarea lui. Din viața lui David avem relatate vreo cinci decizii greșite în timp de zece ani. Dacă ne uităm în viața noastră doar la ultima lună, oare nu vom găsi mai multe ezitări și căderi? De aceea, este înțelept să nu-l condamnăm prea tare pe David, ci să sperăm (cine citește să înțeleagă) că a avut mai mult de cinci decizii greșite în cei zece ani de modelare intensă! Nu înseamnă că minimalizăm gravitatea păcatului, dar, dacă l-a înfăptuit deja, să nu cădem în groapa disperării. Este vorba de aplicarea principiului din 1 Ioan. „*Fraților, vă scriu aceste lucruri ca să nu păcătuți. Dar dacă cineva a păcătuțit, avem la tatăl un Mijlocitor. El este jertfa de ispășire...*”.

Contextul în care a decis David să intre, deși i-a oferit mai multă siguranță, l-a pus și într-o situație delicată, care l-a împins la minciună. Este de apreciat că David, nici nu s-a dedat la idolatrie, și nici nu și-a trădat neamul. Neamurile pe care le pustia David (Gheșuriții, Ghirziții și Amaleciții) erau neamuri a căror nimicire fusese de mult hotărâtă de Dumnezeu. Totuși, el îl mințea pe împăratului Gatului cu privire la teritoriile pustiite. Și aici iarăși revenim la o discuție mai veche: în relația cu vrăjmașul avem dreptul să-l înșelăm prin vorbe neadevărate, sau rostirea unui neadevăr rămâne minciună și în relația cu vrăjmașul? Observ că deși filistenii erau vrăjmașii de moarte ai evreilor, în situația din cap.27, împăratul Gatului s-a comportat ca un prieten cu David. Și apoi, revenim la faptul că Dumnezeu este Dumnezeul adevărului, și că diavolul este tatăl minciunii. Înclin să cred, că în această situație David a mințit și a greșit înaintea lui Dumnezeu. Dar iarăși, autorul tace. Sugerează tăcerea lui o confirmare a comportamentului lui David, sau doar reflectă îngăduința divină pentru astfel de căderi în situații foarte complicate? Nu pot să mă pronunț deocamdată. Mai ales din pricina faptului că în 2 Samuel, David va repeta acest comportament și după ce va fi împărat, și autorul va manifesta aceeași tăcere.

Ultima secțiune din 1 Samuel alternează cu tablouri despre David și Saul. După ce ne-a descris fuga lui David în țara filistenilor, autorul ne prezintă frica și disperarea lui Saul dinaintea bătăliei cu filistenii. Deși Saul era lepădat de Domnul, el nu s-a dedat pe față la idolatrie și a rămas un om religios. Nu credincios, dar religios. Astfel, el nu a desconsiderat tăcerea lui Dumnezeu. El și-a dat seama că nu va avea ajutorul lui Dumnezeu în această bătălie și a intrat în panică. Soluția era evidentă pentru situația lui: pocăința. Omul religios nu acceptă însă pocăința și schimbarea ca pe o soluție. El pulsează în domeniul religiozității pentru a îmbuna divinitatea. Este vorba de o raportare idolatră la Dumnezeu și de o substituție a ascultării de Dumnezeu cu supralicitarea ritualurilor. Textul ne spune că Saul alungase din țară pe cei ce chemau morții. Oare de ce făcuse acest lucru? În mod cert, în speranța că Domnul îi va da succese și

binecuvântări în urma deciziei lui. Dar Saul nu a făcut această curățire națională din convingere și dintr-o inimă curată. El a îndepărtat păcatul din țară, dar nu și din inima lui. Când a ajuns în pragul disperării, el însuși s-a dus să ceară ajutor din partea celor ce cheamă morții. Decăderea lui Saul nu s-a oprit la un anumit stadiu de împietrire. În dinamica spirituală nu poți stagna. Sau dai înapoi sau mergi înainte. Stagnarea este doar o iluzie. Saul a mers din rău în mai rău. Dacă David se preschimba după inima lui Dumnezeu din zi în zi, Saul se preschimba după inima întunericului din zi în zi. Saul făcuse multe rele la viața lui, dar nu intrase în părtășie directă cu lumea spiritelor niciodată. Iată că, la finalul vieții lui face și acest păcat. Cel rău nu se mulțumește doar să ne despartă de Domnul, ci vrea să ne umilească, să ne distrugă în totalitate, să ne cufunde și mai mult, și mai mult în păcat. După cum Domnul ne cheamă mereu spre noi înălțimi ale slavei, cel rău ne târăște mereu spre gropi mai întunecate ale decăderii și păcatului. Chiar când Saul era lepădat și împietrit, cel rău nu-l lasă în pace. Vrea să-l târască spre păcate noi, și reușește.

Saul, disperat, apelează la un medium pentru a intra în dialog cu Samuel. Întrebarea pe care i-o pune lui Samuel oglindește atât de bine împietrirea lui: „*Sunt într-o mare strâmtorare: filistenii îmi fac război și Domnul S-a depărat de mine; nu mi-a răspuns nici prin prooroci, nici prin vise, și te-am chemat să-mi arăți ce să fac.*” Stau și mă gândesc oare la ce soluție se aștepta Saul din partea lui Samuel? El totuși spera la o cale de ieșire, dar fără să pună în calcul varianta pocăinței. Poate spera ca Samuel să mijlocească pentru el, sau să-l ghideze spre un ritual magic care să-l îmbuneze pe Dumnezeu. Tragedia omului religios este că el va căuta soluția mereu într-un ritual nou și sofisticat, dar nu în schimbarea vieții și pocăință.

Marea întrebare a capitolului 28 este: Saul a vorbit chiar cu Samuel? Și dacă da, cum de a fost posibil acest lucru? Textul pare să ne indice destul de clar că Saul a vorbit cu Samuel. În versetul 15, autorul precizează: „*Samuel* (nu arătarea lui sau altă expresie, ci Samuel!) *a zis lui Saul...*”. Cum de a fost posibil ca o femeie care cheamă morții să îl cheme chiar pe Samuel? Mediumul are cu adevărat această putere de a intra în contact cu spiritele celor morți? Cartea Numeri ne oferă lumina de care avem nevoie. Când Balac l-a chemat pe vrăjitorul Balaam, Domnul a intervenit și, în îndurarea Sa, a pus în gura lui Balaam cuvintele Sale spre mântuirea deopotrivă fizică și spirituală a lui Balac. Iată că Domnul are autoritate și peste lumea vrăjitorilor și poate vorbi și printr-o măgăriță, și printr-un vrăjitor. Nu face acest lucru de fiecare dată. De regulă acest fapt reprezintă o excepție. Cei care apelează la vrăjitori primesc de cele mai multe ori mesaje false care îi îndepărtează de Dumnezeu. În marea Sa îndurare intervine și îngăduie ca Samuel să intre în dialog cu Saul și să-l confrunte încă odată cu adevărul. Îndurarea lui Dumnezeu întrece limitele imaginației noastre. Cine s-ar fi gândit, că atunci când Saul își atinge apogeul împietririi, prin chemarea morților, Domnul va interveni și-l va confrunta din nou pe Saul cu adevărul Său care-i putea da viața. În cap. 28 avem apogeul împietririi în viața lui Saul, dar și apogeul îndurării lui Dumnezeu pentru Saul. Atunci când am citit prima dată acest pasaj, care dintre noi se aștepta ca într-adevăr să apară Samuel cu un mesaj adevărat pentru Saul? Eu mă așteptam să-i apară un demon care să se prefacă a fi Samuel și să-i dea un mesaj fals de genul: „Adu o jertfă dumnezeilor filistenilor și vei fi izbăvit!”. Dar iată că, îndurarea lui Dumnezeu ne ia prin surprindere. Cine ar fi crezut că Domnul s-ar fi implicat în această ecuație?

Aceasta nu înseamnă că Saul nu a păcătuit chemând morții. Chiar în Cronici găsim următoarele versete:

„*Saul a murit, pentru că s-a făcut vinovat de fărâdelege față de Domnul, al cărui cuvânt nu l-a păzit, și pentru că a întrebat și a cerut sfatul celor ce cheamă morții. N-a întrebat pe Domnul: de aceea Domnul l-a omorât, și împărăția a dat-o lui David, fiul lui Isai.*” (1 Cr.10:13-

14).

Mesajul lui Samuel este o ultimă lingură de har pe care i-o dă Dumnezeu lui Saul. Mesajul demască lipsa de luciditate a lui Saul, îi aduce aminte că situația sa are ca și cauză neascultarea și i se face o invitație pe drumul ascultării: dă-i împărăția lui David și vei fi salvat și tu, și poporul tău. Saul crede mesajul lui Samuel. El nu-l neagă, ci este foarte tulburat. Cu toate acestea, el nu se poate smeri în fața Domnului. Decât să se smerească și să-i ofere tronul lui David, Saul preferă calea morții. Păcatul mândriei este așa de mare, încât oamenii preferă să moară decât să renunțe la propriul orgoliu și să recunoască că au greșit. Așa se explică faptul că chiar oamenii care se află pe patul de moarte și știu că vor muri curând, refuză pocăința. Incredibil, dar cât se poate de adevărat! Cel care nu știe că va muri mâine poate amâna momentul pocăinței gândindu-se: „Mă mai destrăbălez o vreme, și mă întorc mai târziu la Dumnezeu!”. Dar cel care știe că va muri azi, de ce refuză pocăința?

Mi se pare interesant în cap. 29 cantitatea de text pe care autorul o alocă pentru a ne explica de ce David nu a participat la bătălie. El putea să aștearnă pe hârtie doar un singur verset: „Împărații filistenilor nu au fost de acord ca David să vină cu ei, de teamă ca acesta să nu se întoarcă cumva împotriva lor. Și David a plecat dis-de-diminează cu oamenii lui spre Țiclag.” Cantitatea de text oferită acestei descrierii îmi indică faptul că autorul vrea să ne transmită un mesaj important. Dar care să fie acela?

În primul rând stau și mă întreb ce avea de gând să facă David. Situația nu era deloc confortabilă pentru el. Era pus în fața următoarei dileme: „Să lupt împotriva poporului Domnului și să păcătuiesc, sau să lupt împotriva filistenilor și să pierd protecția pe care mi-o oferă Achiș?”. Oare ce ar fi făcut David? Eu cred din toată inima că David nu ar fi luptat împotriva poporului Domnului și nici împotriva lui Saul, pe care l-a cruțat de două ori. Cred că el avea de gând să lupte alături de evrei, și apoi, să se întoarcă în Iuda, chiar cu riscul de a fi prigonit din nou de Saul. Versetul opt pare să ne sugereze că David chiar își dorea să participe la bătălie, dacă nu cumva este vorba despre acel tip nesincer de insistență care vrea să inducă pe celălalt în eroare.

David putea foarte bine să creadă că victoria va fi de partea evreilor. Evreii erau poporul Domnului, și de când Saul fusese uns ca împărat, Domnul îi dăduse mereu pe filistenii în mâna evreilor. El făcuse acest lucru chiar și după lepădarea lui Saul. Deci David avea toate motivele să se alătore armatei evreilor. Ce nu știa David era că sosise ceasul judecății pentru Saul și pentru Israel. Saul și Israel aveau să fie pedepsiți din pricina raportării lor la Unsul Domnului. David, în râvna lui pentru poporul Domnului, vrea să se implice într-o bătălie a cărui soartă Domnul o hotărâse deja în defavoarea lui Israel. Putem lăuda îndurarea și suveranitatea lui Dumnezeu din viața lui David. Domnul se folosește de suspiciunea legitimă a domnitorilor filistenilor pentru a-l opri pe David să participe la această bătălie.

Un alt lucru care îmi sare în ochi este respectul pe care îl avea Achiș pentru David. Într-un fel, avea și de ce. David l-a ascultat pe Achiș și nu i-a făcut surprize neplăcute. Nu s-a întors pe ascuns împotriva lui și nici nu i-a cauzat probleme în ținut. Sunt sigur că Achiș avea mulți slujitori corupți care se foloseau de puterea lor pentru a face nedreptăți și care generau tot felul de scandaluri în ținut. Spre deosebire de aceștia David a stat la locul său și nu a generat probleme. Probabil David, aducea mereu din prada de război și-i dădea o parte și lui Achiș. Singurul lucru pe care nu-l știa Achiș era că David nu pustia ținuturile lui Iuda, ci cele ale Gheșuriților, Ghirziților și Amaleciților. Nu am informații că aceste popoare ar fi avut vreă alianță cu Filistenii. Ba dimpotrivă, ele aveau o reputație rea și deseori se năpusteau asupra celor

ce străbăteau drumul spre Egipt. David însă îl minte pe Achiș tocmai pentru a-i câștiga și mai mult încrederea. Și reușește. Ce mă miră foarte mult, sunt expresiile folosite de Achiș. „*Viu este Domnul!*”, „*ești ca un înger al lui Dumnezeu.*”. Se pare că în inima lui se produce o apropiere pentru Dumnezeul lui Israel. Oare Domnul nu l-a împiedicat pe David să participe la luptă și din motivul de a nu strica o mărturie față de Achiș?

Și de la această întrebare, ajungem din nou la discuția legată de moralitatea comportamentului lui David: oare nu a greșit David că l-a mințit pe Achiș? Oare era moral să lupte împotriva celui ce l-a protejat și s-a comportat cu atâta bunătate și încredere față de el? Sau filistenii, făcând parte din neamurile date spre nimicire (vezi Iosua 13:2), trebuiau privite ca vrăjmașii Domnului și era legitimă înșelarea și amăgirea lor?

Aceste întrebări dificile, ne fac să lăudăm și mai mult intervenția lui Dumnezeu care l-a scos pe David din această bătălie. Dacă David ar fi luptat alături de Achiș, putem spune că Dumnezeu l-a ferit să lupte împotriva poporului Domnului. Dacă David ar fi luptat împotriva lui Achiș, putem spune că Domnul l-a ferit să fie părtaș la o înfrângere (participarea lui David ar fi fost un consum inutil de energie și ar fi pus în pericol viața sa și a slujitorilor săi) și l-ar feri să strice o mărturie față de Achiș. În cap. 30 vom descoperi un alt motiv pentru care Domnul a intervenit și l-a scos pe David din luptă. David trebuia să poarte o altă luptă, și anume cea a recuperării bunurilor și familiilor răpite de Amaleciți.

David era un adevărat lider dornic să meargă la luptă, dar nu știa toate informațiile contextului bătăliei. Și nouă ni se întâmplă să dorim să luăm parte la diferite proiecte, lucrări, slujiri, dar uneori, nu este locul nostru acolo și Domnul ne stă împotriva. Uneori locul nostru este în altă parte, unde este cu adevărat nevoie de noi. Alteori, lucrarea în care vrem să participăm este mult mai complicată decât putem să ne imaginăm noi. Marea lecție pe care o învățăm din capitolul 29 este că, deși suntem lideri minunați cu dorință mare de slujire, sunt lucrări la care nu trebuie să participăm! De multe ori nu avem cum să știm că în respectiva lucrare nu trebuie să ne implicăm, dar Domnul va fi bun și credincios să ne stea în drum. Marea întrebare este: cum vom reacționa noi atunci când Domnul ne va sta în drum? Ne vom întrista peste măsură de mult, vom cârți, vom fi nemulțumiți, sau ne vom îndoii de înțelepciunea lui Dumnezeu? Fie ca în acele situații, să ne aducem aminte de Samuel 29, și să ne încredem în înțelepciunea și îndurarea lui Dumnezeu pentru viața noastră.

Cap. 29 îmi aduce și multă pace în suflet. Îmi deschide perspectiva asupra bunătății și credințioșiei lui Dumnezeu de a ne împiedica să participăm la bătăliile și lucrările în care nu trebuie să participăm! Mă uit în trecutul meu și pot să văd această credințioșie și fațetă minunată a îndurării lui Dumnezeu.

Dumnezeu nu îl lasă pe David să participe la războiul dintre Filistenii și Israel, dar îl cheamă la o altă bătălie: cea a salvării familiilor și bunurilor răpite de Amaleciți. Amaleciții se dovedesc a fi foarte șireți. Ei profită de faptul că au un loc între Israel și Filistenii și pustiesc atât o parte din ținuturile lui Iuda, cât și o parte din ținuturile Filistenilor. Ei au pustii și au dat foc Țiclagului, cetatea în care locuia David. Autorul precizează cu grijă că nu au omorât pe nimeni, însă David și oamenii lui nu aveau de unde să știe acest lucru. Îmi închipui că atunci când au văzut de departe întreaga cetate arsă de foc, s-au gândit la ce putea fi mai rău. Apoi, au ajuns în cetate și nu au găsit nici un mort. Dar acest lucru nu le garantează faptul că o parte din prizonieri nu aveau să fie omorâți sau că nu fuseseră deja omorâți. Oamenii lui David se gândesc la ce putea fi mai rău și plâng pierderea lor până nu mai au lacrimi. Ei sunt copleșiți de disperare și nu întrevăd nici o soluție. Singurul lucru pe care îl fac este să caute un țap ispășitor, și bineînțeles acesta este David. În mod clar nu existau argumente logice pentru acest lucru, dar în acest tip de situație

argumentele logice nu au nici o relevanță. Ei erau copleșiți de durere și furie și doreau să se răzbune pe cineva. De regulă, în situațiile de criză, liderul este primul pe lista potențialilor țapi ispășitori. Și pseudo-argumente se găsesc oricând: „David tu ești cel care ai vrut să îl cruți pe Saul, tu ești cel care ai vrut să vii în țara Filistenilor și care ai vrut să participi la războiul dintre Israel și Filistenii etc.” Putem învăța câteva lucruri foarte importante din analiza greșelilor oamenilor lui David. În primul rând, învățăm să nu tragem concluzii pripite și să nu dăm un verdict până nu avem toate datele problemei și până nu cunoaștem finalul acelei istorii.

Oamenii lui David au căzut în groapa disperării înainte să verifice dacă se aflau cu adevărat acolo. Ei au pus răul înainte și nu au pus în calcul și posibilitatea recuperării. Este înțelept să fim realiști și să punem în calcul că răul se poate întâmpla, dar această nu înseamnă că vom vedea viitorul doar în negru și vom fi obsedați doar de rele și de potențiale tragedii. Este mare act de înțelepciune să nu organizezi înmormântarea înainte ca persoana jălită să fie cu adevărat decedată. În al doilea rând, atunci când ne confruntăm cu o greutăți este esențial să ne controlăm tendința noastră de a învinui pe cineva, și în schimb, să căutăm o soluție, o cale de ieșire. Oamenii lui David se pripesc, se lasă cuprinși de disperare și furie și nimeni nu întrevode vreo soluție. Ei sunt lipsiți de speranță și nimeni nici măcar nu se gândește la varianta de a încerca să îi prindă pe Amaleciți și să recupereze măcar o parte din bunuri.

Capitolul 30 ar putea reprezenta un ultim test din partea lui Dumnezeu pentru David, înainte ca acesta să fie înălțat în funcția de împărat. Principala trăsătură pe care Dumnezeu dorește să o zidească în inima lui David este smerenia. **Smerenia reprezintă o părere cumpătată despre sine, o imagine de sine corectă definită în raport cu Cel care ne-a creat.** Ea cuprinde două fațete:

1. Prima are în vedere conștiința limitelor și vulnerabilităților noastre. Ea ne face să acceptăm totala dependență de Dumnezeu și să putem spune din toată inima noastră: „Despărțiți de El nu putem face nimic, de aceea doar a Lui să fie slava în vecii vecilor!”.
2. A doua fațetă a smereniei are în vedere conștiința valorii noastre în ochii Lui. Pentru că El ne-a creat, suntem total dependenți de El, dar tot pentru că El ne-a creat, noi avem o valoare inestimabilă în ochii Lui. Ea ne face să acceptăm totală încredere în Dumnezeu și să spunem: „Pot totul în Hristos care mă prețuiește!”.

A fi smerit înseamnă a fi blând și flexibil, dar nu înseamnă a fi moale și bleg. Cel smerit cedează foarte ușor, dar știe să fie și tare ca piatra și să stea împotriva curentului. Dumnezeu a zidit în inima lui David smerenia trecându-l prin repetate situații de criză. Situația de criză cuprinde o perioadă de presiune, și apoi izbăvirea adusă de Domnul. Perioada de presiune ne ajută să ne acceptăm limitele și vulnerabilitățile, iar izbăvirea ne descoperă valoarea noastră înaintea lui Dumnezeu. Faptul că El este mereu credincios și intervine în mod minunat să ne izbăvească demonstrează că noi suntem de mare preț înaintea Lui. Smerenia, deși este ușor de înțeles din punct de vedere intelectual se învață foarte greu. De ce? Pentru că inima noastră este nepus de înșelătoare și deznădăjduit de rea. Ea este infectată de virusul luciferic al preamării de sine. Istoria alcătuirii oastei lui Ghedeon ne deschide ochii să înțelegem cât de adâncă este boala îndumnezeirii pe care o ascundem în noi. După ce Ghedeon adună oastea, Domnul îi spune că poporul este prea mult și că după izbăvire s-ar putea să se mândrească și să se laude zicând: „Prin puterea mea am nimicit vrăjmașul!”. Ceea ce mulți nu sesizăm, este că în acel moment oastea lui Ghedeon avea 32.000, iar oastea madianiților peste 125.000. Armata este redusă la 10.000 și

Domnul tot consideră că poporul este prea mult. De-abia când armata are doar 300 de oșteni, Domnul consideră că raportul este echitabil. Oare ce este în inima noastră de avem nevoie de demonstrații atât de clare că izbăvirea vine de la Domnul? Istoria alcătuirii oastei lui Ghedeon are în schimb un deznodământ trist: după izbăvire poporul vrea să îl pună pe Ghedeon împărat, dar acesta refuză aducându-le aminte că Domnul era Împăratul lor. Iată că poporul mai degrabă l-a idolatrizat pe Ghedeon decât să recunoască că izbăvirea a venit din partea Domnului.

Pentru că purtăm această boală adâncă, noi numai suntem raționali atunci când procesăm informațiile cu privire la sine și la ceilalți din jur. De aceea, singura modalitate de învățare a smereniei este calea experienței prin nenumărate situații de criză. Cu cât acestea sunt mai mari și mai prelungite cu atât se zidește mai mult smerenia în inimile noastre. David a fost așezat într-o situație de criză pentru mai bine de 10 ani. Astfel, a modelat Domnul smerenia în inima lui. Capitolul 30 este ca un ultim test care ne dovedește că ambele fațete care definesc smerenia au fost adânc zidite în inima lui David. David se confruntă cu două mari încercări în cap.30.

Prima încercare este reprezentată de momentul în care se confruntă cu *tragedia unui Ticlag ars și cu furia propriilor oameni disperăți care vroiau să îl omoare*. David nu cade asemenea oamenilor lui în groapa disperării și nici nu se lasă intimidat de furia oastei sale, ci după cum precizează autorul: „*Dar David s-a îmbărbătat sprijinindu-se pe Domnul Dumnezeuul lui.*” Nu ne putem închipui ușor presiunea la care a fost supus David. Să aflăm că toată familia ta a fost luată captivă înseamnă o lovitură puternică pentru orice suflet. Și în acest moment, când ești copleșit de durere, să vezi cum oamenii tăi se revoltă și doresc să te omoare, nu este o încercare de trecut cu vederea. Totuși David nu fuge, ci dă dovadă de o tărie de caracter teribilă. De unde venea această tărie? Din smerenie, din faptul că știa că este de preț înaintea Domnului, că acesta este bun și credincios să-l izbăvească și că poate aduce izbăviri minunate mult mai presus decât puterea omului. Este vorba despre a doua fațetă a smereniei, cea care te face să fii ca stânca în fața valului, ca muntele înaintea uraganului. David zdrobește astfel muntele disperării și nu se lasă intimidat de ura mulțimii.

A doua încercare are loc *după victoria asupra Amaleciților și după recuperarea prăzii și a familiilor lor*. Domnul își dovedește credințioșia. Îi răspunde lui David și îl încurajează să urmărească pe Amaleciți. David reușește să-și îmbărbăteze oștenii și să-i motiveze să-l urmeze. Apoi, Domnul li-l scoate în cale pe un rob al amaleciților lăsat să moară, și prin el, îi conduce la oastea vrăjmașă. Le dă o mare victorie și recuperează absolut tot. Totuși membrii familiilor lor și toate bunurile lor au fost salvate. Nimeni și nimic nu a lipsit. Domnul a vegheat ca nimic să nu fie pierdut. Ba mai mult s-au putut bucura și de ce pustiiseră amaleciții din alte teritorii. Dar după această mare izbăvire, o parte din oamenii lui David îl ovaționează zicând: „*Aceasta este prada lui David!*” și apoi vin cu o inițiativă cu privire la cei 200 care au obosit și au rămas în urmă: „*Să nu le dăm nimic din prada pe care am scăpat-o, ci doar să-și ia fiecare nevasta și copiii și să plece.*” Dar David le răspunde: „*Să nu faceți așa, fraților, cu ce ne-a dat Domnul; căci El ne-a păzit și a dat în mâinile noastre ceata care venise împotriva noastră.*” Și cine v-ar asculta în privința acesta? *Partea trebuie să fie aceeași atât pentru cel ce s-a coborât pe câmpul de bătaie, cât și pentru cel ce a rămas la calabalăcuri: s-o împartă deopotrivă.*”

Observăm că mulțimea preferă să-l idolatrizeze pe David decât să dea slavă lui Dumnezeu. Prezența lui Dumnezeu este incomodă pentru omul răzvrătit. El preferă să slăvească un om decât pe Domnul. Dacă Domnul este slăvit, atunci nimeni nu mai poate visa la slavă personală. Dar dacă un om este slăvit, atunci te poți identifica cu el și poți visa că într-o „bună” zi, vei putea fi tu în locul lui. David nu soarbe slava deșartă a mulțimii ci o respinge și dă slavă lui Dumnezeu. Acest lucru îl face liber să nu se lase intimidat de propunerea mulțimii care nu era

în spirtul Legii lui Dumnezeu. Dacă accepți slava mulțimii, devii robul ei, căci apare frica de a o pierde, de a nu a le mai fi pe plac. David este liber de această robie și teamă, căci el a dat toată slava Domnului. El a recunoscut că totul a venit din mâna Lui. Este vorba despre prima fațetă a smereniei. Propunerea mulțimii era împotriva Legii lui Dumnezeu. În Numeri 31, Domnul poruncește foarte clar că în cazul unei bătălii, prada să fie împărțită în mod egal între cei ce au fost la război și cei care au rămas la calabalăcuri. David cunoaște legea și vrea să o respecte fără compromisuri.

Nu putem să nu ne amintim de căderea lui Saul din cap.15, care a avut loc tot după o victorie asupra Amaleciților. Atunci Saul și-a înălțat un semn de biruință la Carmel și apoi, s-a lăsat intimidat de popor și a ascultat cererea acestuia de a cruța o parte din animale. El a îmbrățișat slava mulțimii și apoi a devenit vulnerabil în fața presiunilor ei. A cedat și a încălcat cuvântul Domnului pentru a face pe plac mulțimii. David însă respinge atitudinea idolatră față de el a oamenilor lui și respinge propunerea acestora cu privire la împărțirea prăzii care era contrară poruncii Domnului. Nu este la întâmplare faptul că examenul lui David din cap.30 este tot în legătură cu împărțirea prăzii. Aluzia la căderea lui Saul din cap.15 este evidentă. Înțelegem încă o dată de ce Domnul îl va așeza pe David împărat în locul lui Saul. Domnul nu a promovat concurența dintre Saul și David. Saul nu a fost lepădat din pricină că David era mai bun, ci David a fost Uns din pricină că Saul a fost lepădat.

Cap.30 este încă o demonstrație a faptului că în acel moment David era cel potrivit pentru funcția de împărat. Iată că el ia marele test pe care predecesorul său nu l-a luat. În ultima secțiune din 1 Samuel este fascinantă alternanța dintre tablourile dedicate lui David și cele dedicate lui Saul. Această alternanță ascunde un mesaj minunat pe care îl vom dezvolta după ce vom comenta și ultimul capitol.

David nu este lacom și egoist și nu uită să fie recunoscător față de prietenii săi din Iuda care l-au ajutat să se ascundă de Saul. Le trimite daruri la toți din prada luată de la Amaleciți. Culmea succesului nu-l face să uite pe cei care au fost aproape de el și care l-au sprijinit în vremuri de restriște. Deși era datoria lor să-l ajute pe Unsul Domnului, David într-un fel nu vrea să le rămână dator, și când are ocazia le răsplătește bunăvoința lor. David știe să dezvolte și să păstreze o relație. Însă nu face asemenea unui oportunist, ci dintr-o inimă curată și sinceră. El este onest în relații și vrea în primul rând să îl onoreze pe Dumnezeu. Este mare lucru să nu uiți pe cei care au fost alături de tine când erai în necaz. Să le fii recunoscător ca David, și când ai ocazia să le poți mulțumi și răsplăti binefacerile lor.

În concluzie, cap. 30 este ca un ultim test pentru David înainte de a fi înălțat în funcția de împărat. Este un test în contextul relației cu mulțimea. Este testată de fapt smerenia lui. Este același test pe care Saul nu l-a luat în cap 15 și după care a fost lepădat. Sunt testate ambele fațete ale smereniei și David dovedește că poate birui cumplita ispită a mândriei. Nici eșecul, nici succesul nu reușesc să îl despartă pe David de Domnul. Îmi dau seamă că în cap.30 se regăsește un test similar și celui din cap.13 , aplicat atunci lui Saul. În cap.13, Saul a fost adus de Domnul în groapa disperării, iar în cap.15 a fost așezat pe muntele succesului. În ambele situații, Saul nu s-a încrezut în Domnul și a călcat Cuvântul Lui. Atât confruntarea cu o greutate, cu un eșec, cât și confruntarea cu succesul, l-au îndepărtat de Domnul. Căzut în capcana mândriei, a sfidat pe Domnul. Într-adevăr, mesajul cap.30 este cât se poate de clar: iată că David a luat ambele teste picate de Saul și care au dus la lepădarea lui ca împărat. Parcă autorul vrea să ne convingă că David este pregătit cu adevărat pentru funcția de împărat, și că înlocuirea lui Saul este pe deplin justificată. Oare de ce simte el nevoie să facă această demonstrație? Vom încerca să răspundem la această întrebare importantă după ce vom studia și capitolul 31.

În cap. 31, autorul ne descrie momentul judecării lui Dumnezeu. Judecata se revarsă atât asupra lui Saul, cât și asupra lui Israel. Ne aducem aminte ce i-a spus Samuel lui Saul în cap.28: „Și chiar Domnul va da pe Israel împreună cu tine în mâinile Filistenilor.” Motivul judecării este în primul rând nesocotirea și prigonirea Unsului Domnului. Atât Saul, cât și o bună parte din Israel au disprețuit și urât pe Unsul Domnului. Domnul nu a intervenit imediat, ci le-a dat har să se pocăiască. Șansa pocăinței a fost respinsă cu încăpățănare și a sosit ceasul judecării. Saul a fost victorios ani de-a rândul în bătăliile cu Filistenii. Dar de această dată, însuși Domnul a luptat împotriva lui. Autorul precizează că Saul a fost grav rănit și că apoi, după ce slujitorul său a refuzat să-l omoare, s-a sinucis, pentru a evita eventualele torturi și umilințe din partea Filistenilor. Modul în care Saul moare reflectă atât de bine modul în care el a trăit. Saul s-a încrezut în el și în darurile lui și nu s-a mai încrezut în Domnul. A uitat ce înseamnă să strige cu adevărat către Domnul. Iată că Domnul nu-l nimicește printr-o lovitură fulger a vrăjmașului; îngăduie ca să fie rănit și să fie lucid înaintea morții. În culmea disperării, Saul nu strigă către Domnul, ci cere slujitorului său să-l omoare. Cererea este imorală și slujitorul a făcut bine că nu l-a ascultat și că a onorat perspectiva lui Dumnezeu asupra vieții sale. Saul se sinucide apoi. Din cartea Iov știm foarte bine că sinuciderea sau eutanasia reprezintă fapte inacceptabile înaintea Dătătorului vieții. Pentru Iov lucrul acesta pare atât de clar, încât nici nu concepe o astfel de posibilitate pentru curmarea marilor sale suferințe. Saul, într-o situație de criză, se bazează din nou pe soluțiile sale omenești, chiar dacă acestea intră în contradicție cu poruncile divine.

Modul în care a confruntat moartea oglindește modul în care a confruntat viața. Saul s-a distrus singur în timpul vieții, la fel cum și-a curmat singur viața pe câmpul de luptă. Sinuciderea reprezintă o înfrângere cumplită, o umilire a ființei umane, un faliment total în a trăi și accepta viața dăruită de Creator. Chiar dacă era pe moarte, ultimele clipe dăruite de Creator, aveau un rost. Era un prilej de pocăință care putea schimba destinul etern al lui Saul. El însă respinge ultimele clipe dăruite de Creator și nesuportând înfrângerea și umilința, își pune singur capăt zilelor.

Moartea lui Saul și înfrângerea lui Israel au o semnificație deosebită pentru David. David trăiește o mare nedreptate, cea mai mare din istoria lui Israel. Cu toate acestea, Domnul pare că tace, iar vrăjmașii lui propășesc. David scrie mulți psalmi în care cere cu disperare Domnului să îi facă dreptate și să îl reabiliteze în fața vrăjmașilor săi. Iată că momentul a sosit! Domnul a fost credincios și a făcut dreptate Unsului Său. Cei care l-au prigonit și ocărât au fost făcuți de rușine. Domnul nu și-a uitat Unsul ci l-a înălțat înaintea vrăjmașilor lui. Judecata din 31 are o semnificație deosebită și pentru Israel care și-a pus încrederea în mod idolatru în împăratul dăruit de Domnul. Samuel le zisese: „*Temeți-vă numai de Domnul și slujiți-i cu credincioșie din toată inima voastră, căci vedeți ce putere desfășoară El printre voi. Dar dacă faceți răul veți peri, voi și împăratul vostru.*” (1 Sam. 13:24-25).

În această bătălie moare și Ionatan. Oare de ce nu l-a ținut Domnul în viață ca să fie slujitorul lui David? Este greu de răspuns la această întrebare, dar cred că Ionatan purta un anumit mesaj teologic și a trebuit să-l poarte până la capăt. În revelația progresivă a Vechiului Testament, fiecare personaj important este purtătorul unui mesaj teologic. De aceea, viața sa și lucrarea sa trebuie să fie în armonie cu mesajul respectiv. Avraam este de exemplu tatăl credinței, iar Moise marele izbăvitor și prooroc al lui Israel. Vom vedea că Domnul nu-i dă voie lui David să zidească templul, deoarece el era un om al sângelui. Templul va fi zidit de Solomon, împăratul păcii. Ionatan este în revelația de Sine a lui Dumnezeu credinciosul care slujește în umbră, care acceptă locul doi și nu se simte frustrat că nu este în lumina reflectoarelor. El se supune lui Saul până la sfârșit. Deși Saul era un împărat apostat și paranoic, Ionatan îi slujește cu

mare credincioșie. De fapt, Ionatan slujește pe Domnul și se supune stăpânilor orânduite de Acesta. Dacă Ionatan ar fi rămas în viață, ar fi însemnat un moment de înălțare pentru el să iasă din marea umbră a tatălui său și să fie al doilea după David. Dar Domnul dorește ca Ionatan să slujească în umbra lui Saul până la sfârșit și să nu aibă parte de vremurile de înviore aduse de David. Mesajul este cât se poate de clar: istoria poporului Domnului include și vremuri mai secetoase și vremuri de belșug. Nu toți cei credincioși se vor bucura de vremurile de belșug în timpul vieții lor. Unii vor sluji ca Ionatan în perioade întunecate, ca perioada lui Saul, și o vor face până la sfârșitul vieții lor, fără să se poată bucura în această viață de rodul slujirii lor sau de un moment vizibil de înălțare. Mulți dintre noi vom fi ca Ionatan. Vom sluji în ascuns în vremuri de secetă și vom muri în ascuns, fără să ne fi putut bucura de o mare trezire spirituală și de o înălțare și recunoaștere înaintea oamenilor. După noi însă, vor fi mulți care se vor bucura de roadele jertfei noastre. În acest sens, Mântuitorul va spune mai târziu: „*Unul seamănă, iar altul seceră.*” (Ioan 4:37). Ionatan va rămâne în Scriptură credinciosul care slujește în ascuns și în vremuri de secetă. El va aduce multă încurajare credincioșilor de-a lungul secolelor. De aceea, el moare în umbra lui Saul, pentru ca mesajul purtat de viața lui să ne poată fi transmis cu toată claritatea. Oare și viața noastră poartă un mesaj specific? Oare ce ni se întâmplă nu este determinat și de mesajul specific pe care Domnul vrea să îl purtăm în marea sa capodoperă, Mireasa sa?

Finalul cărții 1 Samuel este unul trist: poporul Domnului este înfrânt de Filistenii, iar vrăjmașii Domnului sărbătoresc moartea lui Saul. Saul biruise multă vreme pe Filistenii. Iată că acum, împăratul lui Israel, a fost înfrânt, iar Filistenii aduc glorie idolilor lor pentru această biruință. Bucuria vrăjmașilor fizici oglindește bucuria vrăjmașului spiritual al lui Israel care poate avea satisfacția că, după ce l-a doborât pe viteazul Saul prin mândrie, acum i-a câștigat sufletul pentru vecie. Totuși, în acest moment de tristețe și rușine pentru poporul lui Dumnezeu se întrezărește o speranță. Este speranța spre un viitor mai bun dată de o licărire de viață în popor. Este vorba despre reacția vitejilor Iabesului din Galaad. Israel fuge din fața Filistenilor care ocupă o parte din cetățile lor. Poporul Domnului este robit de frică și tremură înaintea vrăjmașului. În această stare de panică însă, locuitorii Iabesului fac un act de mare vitejie: merg toată noaptea și iau trupurile lui Saul și ale fiilor lui, atârinate pe zidurile Bet-Șanului. Ei fac acest lucru cu riscul vieții. Dar de ce tocmai ei, cei din Iabes? Ei sunt cei care au fost salvați de Saul din fața Amoniților, după ce Saul a fost uns împărat. Ei nu au uitat binefacerea lui Saul pentru ei, și deși Saul a fost apoi lepădat de Domnul, ei i-au dat cinstea cuvenită. A fost un semn de sănătate și curaj în poporul Israel. Acest semn ne dă speranța unui viitor mai bun. Cu această speranță vom intra în 2 Samuel.

Ultima secțiune din cartea Samuel este construită prin alternanța dintre tablourile dedicate lui David și cele dedicate lui Saul. Ne aducem astfel aminte de prima secțiune a cărții în care am observat alternanța dintre povestea înălțării lui Samuel și cea a smeririi lui Eli.

- **Cap.27** – David decide să se ascundă în țara Filistenilor – este pusă în lumină credincioșia lui David față de Domnul. Deși locuiește într-o țară idolatră, David nu se lasă corupt de idolatrie și nu își pervertește sistemul de valori. El este foarte înțelept și curajos și îl joacă pe vrăjmaș la el acasă. De data acesta, David nu mai tremură în fața lui Achiș și este stăpân pe situație. Se vede cu claritate rodul anilor de modelare din ținutul lui Iuda. În același timp, cap.27 ne-ar putea îndrepta privirea și asupra unor

slăbiciuni din viața lui David. Răbdarea lui pare că a ajuns la capăt și este gata să folosească compromisuri pentru a-l amăgi pe Achiș.

- **Cap.28** – Saul apelează la cei morți și Domnul îi vorbește prin Samuel – Apare un contrast tulburător între apogeul împietririi din inima lui Saul și apogeul îndurării lui Dumnezeu pentru salvarea inimii lui Saul. Saul, în disperarea sa pentru a-și salva tronul, ajunge să apeleze la cei pe care el însuși i-a nimicit din Israel. Spre surpriza noastră însă, Dumnezeu se implică și îi vorbește prin Samuel. Saul nu vrea să se pocăiască, ci rămâne rob de orgoliul său.

- **Cap.29** – Domnul intervine și nu îngăduie ca David să participe la războiul dintre Israel și Filistenii. În marea sa bunătate și credincioșie, Domnul nu-l lasă pe Unsul Său să participe la bătălii la care nu trebuie să participe.

- **Cap. 30** – Un test final pentru David. Îi este testată smerenia și încrederea în Dumnezeu. David ia cu notă foarte mare atât testul din groapa disperării picat de Saul în cap.13, cât și testul de pe muntele succesului picat de același Saul în cap.15. Autorul pare că vrea să ne comunice că David este pregătit pentru a fi împărat și că se deosebește atât de mult de împăratul care fusese lepădat.

- **Cap.31** – Saul moare pe câmpul de luptă. Domnul îl judecă pe Saul și pe poporul său pentru că au nesocotit pe Unsul Domnului.

Oare ce vrea să ne comunice autorul prin această alternanță? În primul rând, parcă vrea să ne explice încă odată de ce Domnul l-a înlocuit pe Saul cu David. Schimbarea realizată de Domnul nu a avut la bază faptul că Domnul l-ar prefera mai mult pe David sau că acesta era ceva mai bun decât Saul. Nu, ci rațiunea a fost că Saul s-a lepădat de Domnul, iar David l-a cinstit pe Domnul. Domnul nu promovează concurența pentru același post, El nu i-a așezat pe Saul și David pe poziții de rivalitate. Nu, ci Domnul l-a ales pe David pentru că Saul s-a lepădat de Domnul. Mai întâi a avut loc lepădarea lui Saul, și apoi alegerea lui David. Saul nu a fost îndepărtat din pricina lui David, ci David a fost înălțat pentru că Saul fusese lepădat. Este extrem de important să înțelegem că Domnul nu promovează concurența pentru același post în lucrarea sa. Fiecare este unic și el are un loc pentru fiecare. Din acest punct de vedere competiția și concurența este absurdă. Totuși, dacă cineva se leapădă de Domnul, el va fi înlocuit cu un nou vas. El nu va fi însă îndepărtat din pricina noului vas, ci pentru că s-a lepădat de Domnul.

În al doilea rând, autorul ne atrage atenția asupra unei sincronizări minunate. Este vorba despre cât de bine s-a potrivit momentul morții lui Saul cu nivelul de pregătire al lui David pentru funcția de împărat. Dumnezeu lucra pe două planuri: pe de o parte modela inima lui David, pe de altă parte încă mai chema la pocăința inima lui Saul înainte ca să fie nimicit și pedepsit. Cele două planuri se sincronizează de minune. Ce vreau să spun este că Domnul nu îl frustrează pe David și nu îi risipește din viață, pe motiv că încă nu își încheiase conturile cu Saul. Ceva de genul: „Davide, știu că tu ești pregătit să fii împărat, dar te rog mai stai pe tușă câțiva ani, căci vreau să-i mai ofer câteva șanse de pocăință lui Saul.” Alternanța din narațiune ne sugerează că Saul a murit exact când David era pregătit să ocupe funcția de împărat. Viața noastră este scurtă și de mare preț înaintea Domnului. El nu își permite să ne risipească anii pe motiv că are și alte planuri cu ceilalți. Planul Lui cu noi se armonizează mereu cu planul Lui cu ceilalți de lângă noi. Nu există dizarmonii și de aceea nu există nici temeieri de frustrare. El ne dă tot timpul ce este *cel mai bun* pentru noi. Pentru David a fost cel mai bine să stea prin pustii și să fie pregătit pentru funcția de împărat. De multe ori, noi suntem grăbiți și avem impresia că Domnul este prea încet. Noi am dori ca lucrurile să se întâmple mai repede și nu înțelegem

vremea Lui. Istoria lui David însă, ne învață că vremea Lui pentru viața noastră este desăvârșită. El are un plan perfect cu fiecare din noi, și acest plan este în perfectă armonie cu evoluția și planul Lui cu cei de lângă noi. Acest lucru ne dă liniște și pace și puterea de a-L lăuda pe Domnul pentru contextul prezent, oricare ar fi el, ca unii care suntem conștienți că este ***cel mai bun context posibil pentru viața noastră***. Este adevărat că de cele mai multe ori nu înțelegem de ce Dumnezeu „întârzie”, și mai tot timpul avem impresia că noi suntem pregătiți pentru noua etapă din plan. Este adevărat că noi ne gândim că viața este scurtă, iar Domnul are perspectiva veșniciei. Cheia biruinței este însă credința - cel neprihănit va trăi prin credință. Istoria vieții lui David ne aduce aminte să acceptăm vremea Lui care este desăvârșită.